

127/2011. (XII. 2.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 82/2011. (VI. 24.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 82/2011. (VI. 24.) OVB határozatával (a továbbiakban: OVBh.) megtagadta az országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését. Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára 2011. január 1-jén jogszerűen folyósított nyugdíj összege csak a 2011. január 1-jén hatályos jogszabályok szerinti okból csökkenjen?”

Határozatában az OVB azzal érvelt, hogy a feltenni kívánt kérdésben megtartásra kerülő országos népszavazás eredményének az Országgyűlés csak úgy tudna eleget tenni, ha magát az Alkotmányt, pontosabban annak 70/E. § (3) bekezdését módosítaná. Az Alkotmány módosítására azonban csak az Alkotmányban előírt eljárási rendben, az Alkotmány által feljogosított alkotmányozó hatalom által kerülhet sor. Így „az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye”.

Az országos népszavazás kezdeményezőinek egyike - a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján - kifogást nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, s kérte az OVBh. megsemmisítését és az OVB új eljárásra utasítását.

A kifogástevő azt állította, hogy a népszavazási kérdés az OVB álláspontjától eltérően nem irányul alkotmánymódosításra. Az Alkotmány 70/E. §-ának hivatkozott (3) bekezdése alapján ugyanis az Országgyűlés számos szabályozási megoldás közül választhat, s egyáltalán nem köteles a nyugdíjrendszer, a nyugellátás módosítására. Amennyiben a kérdés eredményes népszavazáson támogatást kap, akkor az Országgyűlésnek pusztán tartózkodnia kellene az Alkotmány által lehetővé tett számos szabályozási megoldás egyikétől, jelen esetben: a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára 2011. január 1-jén jogszerűen folyósított nyugdíj összegének a 2011. január 1-jén hatályos jogszabályokban foglaltaktól eltérő okból történő csökkentésétől.

A kifogástevő megjegyezte, hogy a népszavazás eredményéből következő módosítási moratórium alkalmazhatatlanná sem tenné az Alkotmány említett rendelkezését, mert jelen esetben a kérdés csak az ellátások egy részhalmozására: a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára 2011. január 1-jén jogszerűen folyósított nyugdíj összegének a 2011. január 1-jén hatályos jogszabályokban foglaltaktól eltérő okból történő csökkentésére vonatkozik.

Az OVBh. a Magyar Közlöny 2011. évi 69. számában 2011. június 24-én jelent meg, a kifogást 2011. július 8-án - a törvényi határidőn belül - terjesztették elő az OVB-nél.

II.

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor.”

„70/E. § (3) Az ellátáshoz való jog a nyugellátás tekintetében az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, a nyugellátás törvényi feltételeinek megfelelő személyre terjed ki. Törvény az e korhatárt be nem töltött személynek is nyugellátást állapíthat meg. Az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető és szociális ellátássá alakítható, munkavégzésre való képesség esetén megszüntethető.”

2. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt - hitelesítés céljából - be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.”

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

(...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani, (...)”

3. A Ve. érintett rendelkezése:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

A kifogás megalapozott.

1. Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB határozata ellen beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdése a)-c) pontjaiban, illetve a Ve. 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, valamint, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.] Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

2. Az OVB az Nsztv. 10. § b) pontjára hivatkozva tagadta meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Az OVBh. indokolása szerint az adott kérdésben megtartásra kerülő országos népszavazás eredményének az Országgyűlés csak úgy tudna eleget tenni, ha az Alkotmány 70/E. § (3) bekezdését módosítaná. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor - az OVB álláspontjával ellentétesen - úgy ítélte meg, hogy a népszavazási kezdeményezésben szereplő kérdésnek nem tárgya az Alkotmány 70/E. § (3) bekezdésének módosítása. A kérdés eredményes népszavazáson történő támogatása esetén egyáltalán nem lenne szükség az Alkotmány hivatkozott 70/E. § (3) bekezdésének megváltoztatására. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az OVBh.-t megalapozatlannak találta, azt megsemmisítette és az OVB-t új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2011. november 29.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró
Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró